

Ejendom 10

Vallerbækvej 13

Ejer:

- Aunsbjerg.
Ammitsbøll.
1798 Ægidius m.fl.
1803 Christen Larsen.
1817 Poul Michelsen ~ F.D.
1853 Sælger en parcel matr.nr. 10b til Frederik Philbert Vistisen ~ F.D. til ejendom 19.
1853 F.S. Christen Poulsen.
1878 Visti Andersen ~ F.D.
1889 Visti Andersen køber ejendom 13 og sammenlægger ejendom 10 med den.

Fæster:

Christen Larsen.

Nygaard

- 1913 Jens Andersen

F.D. = Formandens datter

F.S. = formandens søn

Christen Larsen Rabes 1801 - 1817

Christen Larsen (Rabes) var født omkring 1760/1765. Han kan være født i Rabis, Høgild, Resen sogn jvf. tilnavnet Rabes. Christen Larsen og Dorthe Olesdatter boede i Store Oustrup, Thorning sogn, da deres første 5 børn blev født, nemlig fra 1786 til 1799. Omkring år 1800 er de flyttet til Karup, hvor han i 1801 står som gårdbeboer, så han har sikkert fæstet gården, men der findes ingen fæstebreve, så hvordan hans tilhørsforhold til gården var, ved vi ikke, men i 1803 køber han ejendommen, som han påbor, som der står i skødet.

Christen Larsen døde i august 1812 som gårdmand i Karup. *Se skifte af 4. august 1812.*

Foruden enken Dorthe Olesdatter efterlader han følgende børn:

Laurits 13 år
Visti 10 år
Jens 2 år
Ane 20 år
Dorthe 15 år.

Dorthe Olesdatter drev gården videre indtil 1817, hvor hun solgte den til svigersønnen Poul Mikkelsen. Samtidig oprettedes aftægtskontrakt.

Dorthe Olesdatter døde 26. april 1824 på gården og blev begravet 2. marts på Karup kirkegård. 58 år gammel. Gårdmand Christen Rabes enke i Karup. *Se skifte fra 1824.*

Folketælling 1787, Thorning sogn, Store Oustrup, 91:

Christen Larsen	27	gift	bonde og gårdbeboer
Dorthe Olesdatter	23	”	madmoder

Folketælling 1801, Karup:

Christen Larsen	36	”	husbonde	begge i 1. ægteskab	bonde og gårdbeboer
Dorthe OlsDatter	28	”	hans kone		
Anna Christensdatter	10		barn		
Dothe Christensdatter	5		barn		
Lars Christensen	3		barn.		

Christen Larsen Rabes og Dorthe Olesdatters børn:

1. Ole Christensen, født juli 1786 i Store Oustrup, døbt 16. juli i Thorning kirke. Begravet 17/12 1786 i Thorning.
2. Maren Christensdatter, født 3. februar 1790 i Store Oustrup, døbt 7. marts i Thorning kirke. Født med 6 fingre på hver hånd og 6 tæer på samme fod. Død april og begravet 18. april på Thorning kirkegård. 9 uger gammel.
3. Anne Christensdatter, født 19. august 1791 i Store Oustrup, døbt 18. september i Thorning kirke.
4. Dorthe Christensdatter, født 23. september 1796 i Store Oustrup, Thorning sogn og døbt 23. okt. i Thorning kirke.
5. Lars Christensen, født 11. marts 1799 i Store Oustrup, Thorning.
6. Visti Christensen, født ca. 1803 i Karup sogn.
7. Jens Christensen, født ca. 1806 i Karup sogn.

Ad 3. Anne Christensdatter, født 1791.

Viet 9. november 1817 i Karup kirke pigen Anne Christensdatter, Karup, 21 år. Ungkarl Poul Michelsen af Karup, gårdmand, 29 år. Forloverne var Christen Andersen, Karup og Visti Jacobsen af Vroue. Poul Michelsen overtog gården efter svigerforældrene.

Ad 4. Dorthe Marie Christensdatter, født 1796.

Viet 4. december 1822 i Haderup kirke Dorthe Marie Christensdatter, opholdende sig i Vester Vistorp, 24 år, til Søren Nielsen 32 år, tjenende Vester Vistorp.

Søren Nielsen døde 24. marts 1864 og blev begravet 1. april på Haderup kirkegård. 73 $\frac{3}{4}$ år. Gift aftægts husmand af Vistorp, født her.

Dorthe Marie Christensdatter døde 1. juni 1873 og blev begravet 6. juni på Haderup kirkegård. 76 $\frac{1}{2}$ år. Husmand Søren Nielsens enke på Vistorp Mark. Født i Thorning sogn.

Børn af Dorthe Marie Christensdatter og Søren Nielsen:

1. Ane Catrine Sørensdatter, født 23. december 1825 i Vistorp, hjemdøbt s.d. Public. i Haderup kirke 5. marts 1826.
2. Dorthe Johanne Sørensdatter, født 30. november 1828 i Vistorp.
3. Niels Sørensen, født 18. august 1833 i Vistorp, døbt 22. september.

Ad 5. Lars Christensen født 1799.

Ved moderens skifte i 1824 boede Lars i København, 24 år.

Ad 6. Visti Christensen, født ca. 1803.

Ved moderens skifte i 1824 bor Visti i Kragelund, 21 år.

Viet 17. november 1833 i Karup kirke ungarl Visti Christensen, 33 år, til pigen Mette Kirstine Jensdatter af Karup, 26 år. Forloverne var Gregers Jensen af Majlund og gårdmand Poul Michelsen af Karup.

Visti Christensen døde 23. oktober 1843 og blev begravet 29. oktober på Karup kirkegård. 43 år og husmand i Vallerbæk.

Mette Kirstine Jensdatter døde 27. april 1878 og blev begravet 3. maj. 71 år. Brystsvaghed. Enke efter afdøde husmand Visti Christensen af Majlund. Skifteattest 29. apr. 1878.

Børn af Visti Christensen og Mette Kirstine Jensdatter. Alle døbt i Karup kirke.

1. Dorthe Marie Vistisdatter, født 9. januar 1834, døbt 19. januar.
2. Birthe Marie Christensen, født 19. oktober 1835, døbt 15. november. Død 22. juli 1850 og begravet 28. juli på Karup kirkegård. Datter af afdøde husmand Visti Christensen og hustru Mette Kirstine Jensdatter på Vallerbæk Mark.
3. Christine Christensen, født 4. oktober 1837, døbt 12. november.
4. Kirsten Marie Christensen, født 21. december 1839, døbt 1. januar 1840. *Hun fødte 27. april 1876 sønnen Visti Vistisen som ugift moder opholdende sig hos Johannes Besser og hustru Inger Marie Poulsdatter (d.a. Poul Michelsen på ejendom 10) i Kraglø, Hessellund. 36 år. Under Bemærkninger: Moderen er sindsvag. Hvem barnets fader er, har man ej kunnet erfare.* Denne søn Visti Vistisen var plejesøn hos ovenstående Johannes Besser og hustru, og han overtog ejendommen i Kraglø efter Johannes Bessers død.
5. Ane Marie Christensen, født 7. juli 1841, døbt 3. oktober. Død 27. marts 1843 og begravet 2. april på Karup kirkegård. 1 $\frac{3}{4}$ år.
6. Jens Christensen, født 28. maj 1843, døbt 2. juni. Død 18. januar 1844 og begravet 21. januar, 7/12 år. Søn af Visti Rabes enke i Vallerbæk.

Folketælling 1840, Vallerbæk et hus.

Visti Christensen	35	gift	husmand
Mette Jensdatter	33	”	hans kone
Dorthe Christensen	6		deres børn
Birthe Christensen	4		”
Christine Christensen	2		“
Kirstine Christensen	1		“

Ad 6. Jens Christensen født o. 1806.

Ved moderens skifte i 1824 tjener Jens i Vroe, 13 år.

SKØDE.

Hans Ægidius til Liselund og Søren Schjøtt til Kølholt gør vitterligt: at have solgt, skødet og afhændet lige som vi med dette vort skøde fra vi og vore arvinger sælger og afhænder til Christen Larsen i Karup den gård han påbor med al dens tilhørende af bygning, besætning og inventarium såvelsom de gården tilskiftede, og som står for hartkorn, ager og eng 1 tdr. 3 skp. 1 fdk 2 1/6 alb. intet i nogen måde undtagen, men alt med samme ret og rettighed, som vi den selv ejet og haft haver, efter det og derpå af sl. Hr. Hans Ammitzbøll meddelte skøde af 24. juni 1798.

Og da bemeldte Christen Larsen endelig og rigtig har betalt os for denne gård den købesum vi har været enige om nemlig 352 rdl. skriver tre hundrede halvtredsindstyve og to rigsdaler, så erklærer vi hermed os og vore arvinger ingen mere lod, del ret eller rettighed at have til eller udi fornævnte gård, men samme skal med alt sit tilhørende og tilliggende følge og tilhøre Christen Larsen og hans arvinger som en fuldkommen ejendom, hvilket vi og vore arvinger altid vil blive pligtig at hjemle ham. I øvrigt anmærkes at denne gård ingen sinde må anvendes til nogen hovedgårds komplettering. Dette vort skøde, som i medhold af hans kongelige majestæts allerunderdanigste bevilling af 9. august 1797 udsteder på stemplet papir til 24 sk. Kan, vi ukaldet, inden tinge læses og protokolleres.

Viborg den 23. juni 1803

Hans Ægidius

Schjøtt

At ingen købekontrakt, skriftlige konditioner eller noget andet sådant dokument om denne handel imellem os eller anden på vore vegne har været oprettet, dette bevidnes hermed af køber og sælger, og vil vi, når forlanges, sådant med vor ed bekræfte. Ut supra H. Ægidius Schjøtt Christen Larsen.

Fremlagt og læst i Lysgaard-Hids herreders ret den 4. juli 1803. Ist. I den virkelige dommers forfald, som konst. Linnet.

SKIFTE

År 1812 den 4. august mødte på skifteforvalterens s. t. hr. herredsfoged Holsteins vegne hans skriver Jacob Ingerslev fra Dalsgaard med vitterligheds og vurderingsmændene sognefoged Peder Rasmussen og Jacob Rasmussen begge af Karup for at foretage registrerings og vurderings forretning i stervboet efter afdøde gårdmand Christen Larsen Rabes i Karup.

Den afdødes arvinger blev angivne at være følgende:

en søn	Laurits - 13 år
en ”	Visti - 10 år
en ”	Jens - 2 år
en datter	Ane - 20 år
en ”	Dorthe - 15 år

Ved forretningen var til stede enken Dorthe Olesdatter med lavværge Visti Olesen af Vroue sogn og by tilligemed de umyndige børns formynder sognefoged Peder Rasmussen af Karup.

Og blev da frem? som følger:	Rd	Mrk	Sk		Rd	Mrk	Sk
1 fyrbord med fod	1	2	0	I køkkenet forefandtes:			
1 grøn malet ege kiste	6	0	0	1 ildklemme	0	3	0
1 fyr skrin	1	0	0	1 kobber kedel	10	0	0
1 fyr kiste	5	0	0	1 jern pande	1	2	0
1 ditto	5	0	0	1 ege kar	1	0	0
1 grøn malet hængeskab	2	0	0	1 ege strippe	0	3	0
1 ditto rød hængeskab	4	0	0	2 ler gryder	0	1	0
1 jern bilægger kakkelovn	30	0	0	3 sætter (stort fad) og rød			
1 ur værk	1	0	0	stenfad	0	2	0
1 rød fyr skrin	1	0	0	1 balje	2	0	0
1 spinde rok	3	0	0	1 øltønne	1	2	0
1 par karter	0	2	0	1 dejtrug	1	0	0
2 gl. solde (si)	0	2	0	Den afdødes klæder:			
1 halvt fyr sengested	1	0	0	1 hvid vadmels trøje	2	0	0
1 ditto	1	0	0	1 par ditto bukser	1	4	0
1 rød og grøn stribet olmerdugs				1 blå klædes kiøle	10	0	0
overdyne	6	0	0	1 gl blågarns skjorte	1	0	0
1 gl bredsel (tykt tæppe/dyne ÷ fyld)	0	2	0	1 gl hat	0	1	0
1 rød og grøn stribet overdyne	6	0	0	1 gl sirses klæde	1	0	0
1 gl bredsel	0	2	0				
1 træ vogn	20	0	0	1 gl harve	0	3	0
1 par fyr ? med skravl	5	0	0	1 halt gris	3	0	0
1 plov med jern og øvrige tilbehør	6	0	0	1 tørve spade	1	0	0
1 høle	4	0	0	2 sorte 5 års stude	130	0	0
1 lyng le	0	3	0	1 sort hjelmet ko	20	0	0
2 jern grebe	4	0	0	1 grå ditto	40	0	0
1 jern hakke	0	2	0	20 stk får	60	0	0
2 river	0	2	0	12 lam	24	0	0
1 gl plejl	0	1	0		427	2	0
Drættetøj til et par stude	1	0	0				

Enken og de tilstedeværende erklærede, at der ej var mere at registrere og vurdere stervboet tilhørende. For at få en pålidelig taksation sat over stervbogården, forbandt enken med lavværgen sig til at møde mandagen den 10. august ved Lysgård og Hids herreders ret for af samme at begære mænd udmeldte til at taksere stervbogården m.m.

Hvad gæld der på stervboet måtte hæfte forbeholdt enken sig ved nærmere skiftesamling at anmelde, hvorpå skiftet blev udsat til skifteforvalterens nærmere bestemmelse.

Ingerslev

Som vitterligheds og vurderings mænd. Peder Rasmussen   Jacob Rasmussen

Som enkens lavværgen: Visti Olesen   m.f.p.

AFTÆGTSKONTRAKT

Foranlediget af at jeg under Dags Dato har bortskjødet min i Karup eiende Gaard der staar for Hartkorn 1 Tønne, 3 Skæpper, 1 Fjerdingkar og 2 1/6 Album til Poul Mikkelsen har jeg med denne afsluttet følgende aftægtskontract:

1.

Til fornøden Husværelse saalænge jeg lever indretter Kiøberen, eller Gaardens Efterkommende Eiere naar jeg forlanger det 2 Fag Stuehuus og skorsten samt Loft og Vinduer.

2.

Til Aarlig Underholdning leverer Gaardens Eier mig aarlig 2 Tønder Rug og 1 Tønne Byg hvoraf det halve leveres mig til hvert Aars 1. November og det andet halve til hvert Aars 1. Mai.

Ligeledes leverer Kiøberen mig 2 Faar, som Gaardens Eier forsvarligen fo(d)rer og græsser med deres yngel, dog græsses og fo(d)res denne kuns om Sommeren.

3.

Til fornøden Ildebrændsel leverer Gaardens Eier mig aarlig 16 Læs Bagtørv a 8 Snese stk. Læsset Forsvarlig rygtet og hjemført, dog skal jeg selv saalænge mit Helbred tillader det reise Tørvene.

4.

Desuden er jeg berettiget til hver anden Morgen at malke hvilken af Gaardens Kiør jeg finder for godt.

5.

For det stemplede Papiirs Skyld anmærkes at det her betingede Aftægt beregnes til Aarlig Værdie 68 Rigsbankdaler som for 5 Aar beløber 340 Rbd. Det her betingede Aftægt hviler som en Panteforhæftelse paa Gaarden næstefter den paa Gaarden hvilende 200 Rbd.

Jeg underskrevne Poul Mikkelsen tilstaar herved at jeg paa min Side har indgaaet – og afsluttet et forestående Aftægtscontract. Hvorfor den af begge Parter underskrives.

Skreven paa Dalsgaard den 11. October 1817.

Som Yder

Poul Mikkelsen

Med ført Pen

Som nyder

Dorthe Olsdatter

Med ført Pen

Til Vitterlighed

Suhr Trochmann   begge af Dalsgaard

Læst ved Lysgaard og Hids herreders Ret den 13. October 1817.

Og derefter samme Herreders Pantebog No 11 tilført. Paa den Gaard hvoraf Aftægtet udredes har Poul Mikkelsen lovligt Skjøde og Eiendommen er frigjort for foregaaende Forhæftelser.

Holstein

Lysgaard og Hids herreds skøde- og panteprotokol: (Landsarkivet Viborg: B47-SP14 fol. 46)

SKIFTE

År 1824 den 9. juli indfandt sig i stervboet hos gårdmand Poul Michelsen i Karup på skiftetforvalteren ? herredsfoged Holsteins vegne sognefoged Michel Nielsen i Karup med 2de vurderingsmænd Søren Rydahl og Christen Balle af Karup, for at holde registreringsforretning efter den sammesteds afdøde Dorthea Olesdatter, aftægtsmand Christen Larsens enke, som blev anmeldt død den 7. april sidst.

Arvingerne ble angivne at være

En søn Laurs, 24 år i København.

En søn Visti, 21 år i Kragelund.

En søn Jens, 13 år, tjener i Vroe.

En datter Anne gift med Poul Michelsen i Karup.

En datter Marie gift med husmand Søren Nielsen i ? sogn.

Som væрге for de umyndige blev beskikket gårdmand Poul Michelsen i Karup.

Og blev da forefunden:	rbd	mrk	sk
1 gl. syskab	0	2	0
1 gl. egeskrin	0	2	0
1 sortstribet skørt	0	3	0
1 gl. rød bindtrøje	0	1	0
1 vingrå do	0	4	0
1 gl. kartuns livstykke	0	0	8
1 gl. (Der står ikke noget)	0	0	4
3 gl. halstørklæder	0	0	12
En del mådelig hovedtøj	0	0	8
1 gl. særk	0	0	8
2 gl. skjorter og 2 gl. livstykker	0	1	0
1 par træsko	0	0	8
1 spinderøk	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>0</u>
I alt sølv	2	1	4

Videre forefandtes ikke at registrere og vurdere, og ingen af tilstedeværende vidste at angive mere stervboet tilhørende.

Forretningen for i dag sluttet.

Som væрге for de umyndige: M. Nielsen Poul Michelsen

Som vidner og vurderingsmænd:

Christen Pallesen (skal være Balle) Søren Rydahl (begge med ført pen)

Poul Michelsen 1817 - 1853

Poul Michelsen blev født ca. 1788 og var søn af Michel Enevoldsen og Maren Poulsdatter i Karup, ejendom 11. Han købte gården 11. oktober 1817 af sin svigermor, forrige ejer Christen Larsens enke, Dorthe Olesdatter. Samtidig oprettedes der aftægtskontrakt.

Viet 9. november 1817 i Karup kirke ungkarl Poul Michelsen af Karup, gårdmand, 29 år. Pigen Anne (Ane) Christensdatter, Karup, 21 år. Forloverne var Christen Andersen i Karup og Visti Jacobsen af Vroue. Ane Christensdatter var datter af tidligere ejer af gården, Christen Larsen Rabes og hustru Dorthe Olesdatter.

Poul Michelsen døde 31. august 1841 og blev begravet 6. september på Karup kirkegård. 53 år og gårdmand i Karup.

Ane Christensdatter drev nu ejendommen i 12 år, inden hun solgte den til sønnen Christen Poulsen for 200 rdl. samt en aftægtskontrakt.

Ane Christensdatter døde 27. maj 1869 og blev begravet 3. juni på Karup kirkegård. 77 - 2/3 år, enke efter gårdmand Poul Mikkelsen i Karup og på aftægt hos søn gårdmand Christen Poulsen samme sted.

Poul Michelsen og Ane Christensdatters børn:

1. Dorthe Poulsdatter, født 9. marts 1818, døbt 9. marts hjemme. Død inden dåben blev publiceret i kirken.
2. Christen Poulsen, født 16. april 1821, døbt 16. april i Karup kirke. Overtog gården efter forældrene.
3. Dorthe Marie Poulsdatter, født 2. maj 1823, døbt 4. maj i Karup kirke.
4. Inger Marie Poulsdatter, født 28. januar 1828, døbt hjemme 29. januar. Dåben publiceret i kirken 29. maj.

Ad 2. Christen Poulsen, født 16. april 1818.

Ejendommens næste ejer.

Ad 3. Dorthe Marie Poulsdatter, født 9. marts 1818:

Viet 2. august 1843 i Karup kirke til Philip Frederik Vistisen (Se ejendom 19), 23 år og født 25. august 1820 i Karup som søn af gårdmand Visti Jacobsen og hustru Ane Kathrine Jespersdatter, Karup (ejendom 7).

Ad 4. Inger Marie Poulsdatter, født 28. januar 1828:

Viet 31. juni 1859 i Karup kirke pigen Inger Marie Poulsdatter til ungkarl Johannes Betzer (kaldt Besser) af Årestrup 28 år. Forloverne var skolelærer L. Mikkelsen og husmand Christen Poulsen, begge af Karup. Ifølge folketælling 1860 var parret bosiddende i et hus i Kragssø, Haderup sogn. Her havde de et ægtepar boende som aftægtsfolk.

Parret fik ikke selv børn, men de havde plejebørn fra København boende.

I folketælling 1890 boede Visti Vistesen, 13 år hos dem som plejesøn, og i folketælling 1901 var det denne Visti Vistisen med mellemnavnet Besser, der står som ejer af ejendommen. Han havde her hustru og 3 børn, samt tjenestedreng og enken Inger Marie Poulsen (født 28. januar 1828) boende.

Denne Visti Besser Vistisen var født 17. april 1776 i Kragssø hos Inger Marie Poulsdatter og Johannes Besser. Hans moder var ugifte Kirstine Marie Christensen, 36 år. Hun var datter af Visti Christensen (1803-1843) fra ejendom 10. Under bemærkninger i dåbsnotaterne ses følgende: "Moderen er sindsvag. Hvem barnets fader er, har man ej kunnet erfare". Altså var Visti Besser Vistisens moder og Inger Marie Poulsdatter kusiner.

Johannes Besser døde 15. juli 1894 på Hessellund Mark (Kragssø), og han blev begravet 21. juli på Grove kirkegård. 63 år. Mavekathar var dødsårsag. Boelsmand på Hessellund Mark og søn af kolonigårdfæster Johannes Besser af Årestrup by, Frederiks sogn og hustru Marie Kirstine Braüner.

Inger Marie Poulsdatter døde 5. august 1905 i Hessellund (Kragssø) og blev begravet 11. august 1905 på Grove kirkegård. 77 år. Aftægtskone af Hessellund.

Folketælling 1834. En gård

Poul Michelsen	46	gift	gårdmand
Anne Christensdatter	45	”	hans kone
Christen Michelsen Poulsen	13		søn
Dorthe Marie Poulsdatter	11		datter
Inger Marie Poulsdatter	6		”
Visti Christensen	33	gift	indsidder og daglejer
Mette Kirstine Jensdatter	26	”	hans kone

Folketælling 1840. En gård

Poul Mikkelsen	51	gift	gårdmand
Ane Christensdatter	48	”	hans kone
Christen Mikkelsen	19	ugift	søn
Dorthe ”	17		datter
Inge ”	13		”

SKØDE

Jeg underskrevne Christen Larsens enke Dorthe Olesdatter af Karup tilstår herved, at jeg har solgt til Poul Mikkelsen min i Karup efter skøde af 2. juni 1803 ejende gård der står for hartkorn ager og eng 1 Tønde, 3 Skæpper, 1 fjerdingkar og 2 1/6 Album alt for den akkorderede købesum 200 Rd ? værdi.

Hvilken købesum køberen Poul Mikkelsen ved under dags dato for samme at udstæde panteobligation til mine 4 børn Lars, Visti og Jens Christensen samt Dorthe Marie Christensdatter, har betalt mig. I købet følger alt på gården værende ud- og indbo og besætning af alle slags dog undtages 1 rødt skrin, 1 sengs klæder bestående af en rødtribet dyne ? klæde, et pudevår og en pude som jeg forbeholder mig.

For øvrigt holder køberen sig den under dags dato imellem ham og mig oprettede aftægtskontrakt efterrettelig.

Det solgte er jeg efter lov og anordningen pligtig at hiemle.

Skreven på Dalsgaard den 11. oktober 1817. Dorthe Olesdatter
Med ført pen

Til vitterlighed: Suhr Trochmann, begge af Dalsgaard.

At derom denne handel ingen købekontrakt eller skriftlige dokumenter har været oprettet, det vi om forlanges med ed bekræfter.

Datum ut supra
Poul Mikkelsen Dorthe Olesdatter

Læst ved Lysgård og Hids herreders ret den 18. oktober 1817, og derefter samme herreds pantebog No 11 tilført.

På det solgte hartkorn har sælgeren lovlig skøde og ejendommen er frigjort for foregående forhæftelser.

Kilde:

Lysgaard og Hids herreders skøde- og panteprotokol (B47-SP14 fol. 42)

SKIFTE

År 1841 tirsdagen den 21. december blev skiftebehandlingen efter afgl. gårdmand Poul Michelsen af Karup efter udsættelse fra 28. september da fortsat på herredskontoret af skifteforvalteren justitsråd og herredsfoged Holm i overværelse af vidnerne Trochmann og Cleibroch.

Ved skiftet var i dag mødt enken med lavværgen ? Christensen af Vallerbæk, den mindreårige søn Christen samt værgen og kuratoren Søren Rydahl i Karup.

Enken anmeldte, at der på boet hæftede i prioritetsgæld 250 rd sølv og til hendes egen begravelse fordrede hun 20 rd.

Videre gæld blev ikke anmeldt eller fordret og den anmeldte såvelsom hvad videre der muligen i tiden måtte opstå på boet påtog enken sig herved, overensstemmende med plakaten 26. oktober 1792 at tilsvare og bad derfor stiftet i dag sluttet og boet sig ekstraderet.

Værgen og den mindreårige søn med kurator erkendte rigtigheden af den anmeldte gæld. Da ingen vidste videre at angive boet tilhørende ved det registreringsforretningen oplyste, så blev det opgjort således:

Indtægten er efter registreringsforretningerne		674 rd	4 mrk	0 sk
Udgiften er derimod som anført	270 rd			
Hertil kommer skiftets bekostninger, som beløber:				
Skiftesalær	7 – 0 – 0			
Skiftetbrevets beskrivelse og bekræftning	1 – 5 – 4			
Justitsfondet	1 – 4 – 10			
3 procento + forhøjelse	2 – 4 – 13			
Stemplet papir til skiftetbrevets beskrivelse	3 – 2 – 0			
Vurderingsmænd	0 – 3 – 6			
? og tilsigelser	<u>2 – 0 – 0</u>	19 Rd	<u>289 rd</u>	<u>2 mrk 1 sk</u>
			387 rd	? mrk ? sk
Heraf tilfalder enken det halve med			<u>192 rd</u>	<u>2 mrk 1 sk</u>
Det andet halve			192 rd	2 mrk 1 sk
Efter fradrag af ½ proc. efter Frd. 8. febr. 1810			<u>0 rd</u>	<u>5 mrk ? sk</u>
Tilfalder børnene med			191 rd	2 mrk ? sk
og deles således:				
1. søn Christen Poulsen en broderlod med	95 rd 4 mrk 5½ sk			
2. datter Dorthe Marie en søsterlod med	47 " 5 " 2¾ "			
3. datter Inger Marie en søsterlod med	<u>47 " 5 " 2¾ "</u>		191 rd	2 mrk ? sk
				(Nogle af tallene er ulæselige)

Den mindreårige søn med kurator erklærede at han ville betroe hans moder den ham her tilfalden arv indtil moderen.

Som døtrenes arv, som enken erklærede ikke at kunne indbetale kontant i arveformynderiet, blev efter hendes og værgens begæring givet udlæg i stervbogården af hartkorn 1 Tønde, 3 Skæpper og 2 Fjerdingkar, samt i det øvrige bo med prioritet næstefter de derpå fortiden hvilende panteforhæftelser og bliver en ekstrakt af dette skifte at tinglæse til de umyndiges sikkerhed.

Enken betalte på skiftets omkostninger på 10 rd og lovede at betale resten den 15. januar 1842.

Boet blev derpå overdraget til enken til fri rådighed og skiftet sluttes.

Anne Christensdatter (m.f.p.) Holm

Visti Jacobsen Christen Poulsen

Som vidner: Chr. Trochmann Cleibroch Søren Rydahl (m.f.p.)

Kilde: Lysgård og Hids herreders skifteprotokol 1833-1843 (B47-331 side 498b)

SKIFTEEKSTRAKT

af skifteafslutningen den 21. december 1841 efter afgl. gårdmand Poul Michelsen af Karup.

Og tilfaldt da

datter Dorthea Marie Poulsdatter	47 rd	5 mrk	2 ³ / ₄ sk
datter Inger Marie Poulsdatter	47 rd	5 mrk	2 ³ / ₄ sk

For disse arv, som enken erklærede ikke at kunne indbetale kontant i overformynderiet, blev efter hendes og værgens begæring givet udlæg i stervbogården af hartkorn 1 tdr 3 skp 1 fdk 2 1/6 alb samt i det øvrige bo med prioritet næst efter de derpå for tiden hvilende påtaleforhæftelser.

Ekstraktens rigtighed bekræfter H. H. Holm.

Læst ved Lysgård og Hids herreders ret den 24. december 1841 og derefter samme herreders pantebog nr. 20 tilført. Anm. Poul Michelsens adkomst på det indbemeldte hartkorn er tinglæst den 13. oktober 1817 /:11-42:/; men det udlagte faste og løse ejendom er med første prioritet forhæftede for 100 rdl sedler med obligation af 23. januar 1830, tinglæst den 21. maj 1831 /:16-169:/ H. H. Holm

Kilde: Lysgård og Hids herreders skøde- og panteprotokol: (B47-SP23 fol. 84)

SKØDE

Jeg underskrevne Ane Christensdatter, enke efter gårdmand Poul Mikkelsen i Karup, tilstår herved at have uden skriftlig købekontrakt solgt og afhændet og herved sælger, skøder og aldeles overdrager til min svigersøn Philip Frederik Vistisen af min gårds oprindelige hartkorn 1 Tønde, 3 Fjerdingskar og ½ Album, gammelskat 9 Rbd 13 Sk. Parcellen 10b med hartkorn 1 Skæppe, 3 Fjerdingskar og ½ Album, gammelskat 2 Rbd 17 Sk. Med den på ejendommen påstående bygning, alt i overensstemmelse med indenrigsministeriets bevilling af 20. september 1853, for den akkorderede købesum 100 Rbd, et hundrede Rigsbankdaler rede sølv og på vilkår, at han udreder alle kongelige skatter og afgifter af bemeldte parcel fra 1. februar 1854 at regne og fremdeles.

Og da køberen bemeldte min svigersøn nu har gjort mig rede og rigtighed for bemeldte købesum 100 Rbd, så erkender jeg for mig og arvinger ingen videre ret eller rettighed at have til den solgte parcel, men tilskøder ham den med alle rettigheder og byrder som det ved skøde af (mangler) er min salig mand overdraget, læst 12. oktober 1817, hvorfor bemærkes at indretningen ved vandledninger til engs og jorders forbedring skal fremdeles ligesom hidtil vedblive at gå over parcellen og afbenytte samme, ligeledes vejen. For øvrigt hiemler og det solgte fri og frelst for hver mands tiltale.

Til bekræftelse under min og lavværges hånd vidnesfast. Skrevet i Karup den 28. december 1853.

Ane Christensdatter. Som lavværg: Søren Jensen Rydal

Til vitterlighed: Jens Christian Sørensen Lars B?

Da indenrigsministeriet under 20. september 1853 har approberet udstykningen af Matr.No 10 i Karup således, at derfra må afhændes parcellen Matr.No 10b af hartkorn ny Matr. 1 Skæppe, 3 Fjerdingskar og 2½ Album, med gammelskat 2 Rbd 17 Sk., så vides fra amtets side intet mod dette skødes tinglæsning at erindre. Viborg stiftamt den 11. november 1859 Bretten.

Læst den 17. november 1857.

Anm: Sælgerinden ses ikke at have tinglæst adkomst på den indbemeldte ejendom, hvis årsag videre undersøgelse bortfalder. Haxthausen

AFTÆGTSKONTRAKT

Undertegnede Selvejerhusmand Christen Poulsen som under dags dato af min Moder Ane Christensdatter, Enke efter Poul Mikkelsen er blevet tilskødet den hende tilhørende Hovedparcel i Karup By og Sogn af Hartkorn ny Matr. N: 10a. 6 Skæppe, 3 Fjerdingkar og 1 Album med Gammelskat 7 Rd 56 Sk med Bygninger, Avl og Afgrøde, Besætning, Ud og Indbo forbinder herved saavel mig som Eiendommens efterfølgende Eiere til at give min Moder bemeldte Ane Christensdatter i hendes Livstid frit og uden Vederlag derfor i nogen Maade følgende Aftægt.

1.

Jeg giver hende aarlig 2 Td Rug, 4 Skp Byg, 4 Skp Boghvede, 1½ Td Kartoffler, 6 Snese Æg, ½ Lp tørt røget Flæsk, hvilket alt i gode varer sunde og forsvarlige Handelsvare leveres med Halvdelen hvert Aars 1. Mai og 1. November.

2.

Jeg giver hende Ret til aarlig at udtage 2 Faar af Gaardens Faareflok til klipning 2 Gange aarlig, samt Ret til hvert Aars Slagtetid at udtage et af Gaardens Faar til Slagtning.

3.

Jeg giver hende Ret til daglig Aaret rundt at malke een af Stedets Køer efter Omgang i Nøsset rundt, og forsaavidt hun træffer paa en ? Ko erholder hun ei Mælk den dag.

4.

Til Ildebrændsel giver jeg hende aarlig 16 Læs Hedetørv à 8 Snese til Læsset frit graved, røgtet, skued, tørre, hjemførte og i Huus indsatte i rette Tid.

5.

En fri Bolig for hende opfører jeg 3 Fag Huus til den østre Ende af Stuehuset, indrettet til Stue og Køkken, hvilken Bolig jeg til enhver Tid holder i god og forsvarlig Stand, forsynet med Loft, Vinduer, Døre, Skorsten og Kakkelovn.

6.

Til Brug og Afbenyttelse indrømmes Hende ¼ Part af den sønden for Gaarden beliggende Have.

7.

Af det mig solgte Indboe har hun Ret til Brug i hendes Livstid at udtage en Seng med behørig Sengeklæder, en Kakkelovn, en Rok, et Par Karter, en stol, et Bord, en Øltønde, et Kar, en Jerngryde til ½ Skp Rum, en Strippe og en Kiste.

8.

Jeg besørger og bekoster hendes anstændige Jordefærd i sin Tid efter Egnens Skik og Brug, imod at beholde Hendes Efterladenskaber.

9.

Jeg giver Hende fornøden Pleie til enhver Tid samt Opvartning og brygger og bager for Hende samt besørger Hendes Korn til og fra Mølle.

10.

Til min Søster Inger Marie Poulsdatter betaler jeg naar Hun bliver gift 53 Rbd, uden Renter samt bekoster Hendes Bryllup efter Egnens Skik og Brug, og til samme Tid leverer jeg Hende en god 2 Aars Quie og 2 Faar, samt en dragkiste til Værdi af 12 Rbd. Skulde hun dø forinden, da tilfalder det alt Hendes Arvinger.

Den heri betingede Aftægt som aarlig bliver at udrede anslaaes til Værdi for 5 Aar til 100 Rbd og det i 10. Post Betingede er ansat til 100 Rbd og det hele gives herved Prioritet i forbemeldte mig i dag tilskødede Eiendom med Bygninger, Avl og Afgrøde, Besætning, Ud- og Indboe, næstefter 200 Rbd.

At denne Contract saaledes er oprettet bevidnes med Hænders Underskrifter vidnesfast.
Skrevet på Herredscontoret 9. Decbr. 1853

Til Vitterlighed   Ane Christensdatter
Benzon   Zimmermann   Som Laugværge Christen Poulsen

Undertegnede Christen Poulsen indrømmer herved at jeg er villig til at udbetale min Søster Inger Marie Poulsdatter de i Kontractens 10. Post anmeldte 53 Rbd i 11. Decbr. Termin 1853, hvis Hun ønsker og forlanger det, uden Hensyn til om Hun til den Tid bliver gift, samt jeg er villig til at udlevere Hende de i samme Post ommeldte Varer naar det forlanges.

Skrevet paa Herredscontoret den 12. Decbr 1853.   Christen Poulsen
Til Vitterlighed   Zimmermann

Læst den 3. Marts 1854.

Anm: Debtors Adkomst er tinglæst dags dato med Anmærkning om at Sælgerinden ikke har tinglæst Adkomst paa Eiendommen.
Haxthausen

Kilde: Lysgaard og Hids herreders skøde- og panteprotokol (B47-SP26 side 498)

Til Lysgård – Hids herreders forligskommission.

Gårdmand Poul Mikkelsens enke i Karup skylder til undertegnede Karen Laursdatter, enke efter gårdmand Niels Pedersen i Munklinde, ifølge panteobligation udstedt til min afdøde mand den sum 28 rd samt renter fra 11. december 1864.

Da dette beløb forgæves har været bemeldte Poul Mikkelsens enke afkrævet, må jeg herved bede hende indkaldt til befalet forligsprøve angående skadesløs betaling af gælden med renter og sags omkostninger.

Til for mig at møde i kommissionen befuldmægtiger jeg herved hr. sagførerfuldmægtig Alsted med substitutionsret.

Munklinde den 4. september 1867.

Karen Laursen

Til i mit forfald at møde i nærværende sag befuldmægtiger jeg herved hr. arrestforvarer C. Jensen i Hørup.

Silkeborg den 6. september 1867.

Alsted

Parterne indkaldes herved til møde for forligskommissionen som holdes på Hørup tinghus, mandagen den 16. september førstk. om formiddagen kl. 9.

Kjærsholm den 9. september 1867.

(ulæselig underskrift)

År 1867. Onsdagen den 11. september have vi undertegnede skrevne vidner for Karup sogn lovlig forkyndt foranstående indkaldelse for Poul Mikkelsens enke i hendes bopæl i Karup i hendes søns overværelse, på grund af hendes svaghed.

Dette i kraft af den af os forhen inden retten aflagt ed, bevis herved vores hænders skrifter.

W. Jacobsen

Jens Jensen

Fremførte sag foretaget i forligskommissionen den 16. september 1867. For klageren mødte arrestforvarer ? efter fuldmagt. Indklagede med hendes søn Christen Poulsen. Forlig kunne ikke opnås, hvorfor sagen henvistes til retten.

ulæselige underskrifter

DOM

Afsagt den 21. februar 1868. I sag nr. 6/1868. Gmd. Niels Pedersens enke i Munklinde contra Poul Mikkelsens enke i Karup, Ane Christensdatter.

Under nærværende sag søger citantinden, gårdmand Niels Pedersens enke, Karen Laursdatter af Munklinde, indstævnte, gårdmand Poul Mikkelsens enke i Karup, Ane Christensdatter, til betaling af 28 rd, som citantinden vil have til gode hos indstævnte ifølge en til citantindens mand under 16. februar 1846 udstedte obligation med renter af dette beløb 4% p.a. fra 11. december 1864 og 1% p.a. fra forligsklagens dato den 4. september p.a. indtil betaling sker samt dette søgsmåls omkostninger skadesløs.

Da indstævnte, der findes at være lovlig stævnet, under sagen med sin søn Christen Poulsen, med anbringende om at hun formente, at det i henhold til den ikke fremlagte obligation påstævnte beløb var betalte, ikke har benægtet at have skyldt citantinden det anmeldte beløb og på den anden side heller ikke tilvejebragt noget som helst bevis for at betaling heraf har fundet sted, så vil hun, der i øvrigt ikke har vedlagt nogen som helst indsigelse mod nærværende søgsmål være at dømme til betaling af bemeldte 28 rd med renter 4% p.a. fra 11. december 1864 til 4. september s.a. og 5% p.a. fra sidstnævnte dato indtil betaling sker, hvorhos hun vil have at godtgøre citantinden sagens omkostninger 3 rd det under sagen fornødne stemplede papir er rigtigheden forbrugt.

Thi kendes for ret:

Indstævnte Poul Mikkelsens enke af Karup, Ane Christensdatter, bør til citantinden, gårdmand Niels Pedersens enke i Munklinde, Karen Laursdatter, at betale de påstævnte 28 rd med renter, 4% p.a. fra 11. december 1864 til 4. september s.a. og 5% p.a. fra sidstnævnte dato til betaling sker, samt dette søgsmåls omkostninger med 3 rd.

Det idømte at udredes inden 15 dage efter denne doms lovlige forkyndelse under adfærd efter loven.

Christen Poulsen 1853-1878

Christen Poulsen blev født 16. april 1821, og han blev døbt 16. april i Karup kirke. Han var søn af tidligere ejer af gården, nemlig Poul Michelsen og Anne Christensdatter.

Han overtog gården i 1853, og samtidig oprettedes aftægtskontrakt.

Christen Poulsen blev viet 9. december 1851 i Sunds kirke som ungkarl og gårdmand af Karup, 31 år til pigen Ane Marie Knudsdatter af Sønderos, Sunds sogn, 28 år. Hun var født 28. maj 1824 i Sønderos og blev døbt i Gjellerup præstegård 28. maj. Dåben blev publiceret i kirken 2. juni. Ane Marie Knudsdatter var datter af gårdmand Knud Christensen og hustru Mette Jensdatter af Sønderos.

Ane Marie Knudsdatter døde 25. november 1861 og blev begravet 1. december på Karup kirkegård. 38 år. Brystsvaghed. Se vedlagts skifte.

Kort før sønnens død i 1873 ønskede Christen Poulsen at sælge ejendommen, og han satte derfor følgende annonce i Viborg Stift Folkeblad:

Kom og se et boelssted som er til salg for 3200 rd. og kan modtages til foråret, beliggende i Karup sogn, Karup by ved Ringkøbing landevej, midt imellem Viborg og Herning, bestående af 7 fag grundmuret stuehus og 19 fag bindingsværk med tilhørende ejendom ager, eng og hedejord, der står for hartkorn 6 skpr. 3 fdk. 1 alb., er i god drift, men kan ved hedens opdyrkning forfremmes meget. På engen avles ca. 30 læs høg, men kan forbedres meget ved en bedre overrisling fra de tvende åløb, som går igennem ejendommen. Der holdes for tiden 10 fækreature, 21 får og 2 svin. Nærmere underretning fås i hjemmet af ejeren Christen Poulsen.

Karup pr. Viborg, den 13de januar 1873.

Der blev ikke noget salg af gården på det tidspunkt, og Christen Poulsen førte selv ejendommen videre indtil 1878, hvor datteren blev gift med Visti Andersen, og det unge par overtog stedet, og samtidig blev der oprettet en aftægtskontrakt mellem Christen Poulsen og svigersønnen.

Christen Poulsen og Ane Marie Knudsdatter fik tre børn, og Christen Poulsen kom til at opleve alle tre børns død. En døde af kirtelsyge og to af tuberkulose .

Christen Poulsen døde 29. oktober 1892 i Karup. 71 år som aftægtsmand og enkemand. Vedlagt skifte af 7. november 1892.

Christen Poulsen og Ane Marie Knudsdatters børn:

1. Knud Christensen, født 7. december 1852, døbt 1. januar 1853 i Karup kirke. Død 7. november 1874, begravet 15. november på Karup kirkegård. 21- 11/12 år. Han boede hjemme hos faderen og døde af tæring.
2. Ane Kirstine Christensen, født 29. marts 1855, døbt 9. april i Karup kirke. Gift 1878 i Karup med Visti Andersen, der overtog gården.
3. Mette Christensen, født 26. december 1857, døbt 3. januar 1858 i Karup kirke. Død 16. juni 1859, begravet 23. juni på Karup kirkegård. 1 ½ år. Kirtelsyge.

SKØDE

Undertegnede Ane Christensdatter, enke efter afgangne selvejergårdmand Poul Mikkelsen med min antagne laugværge arrestforvarer Christen Jensen af Hørup tilstår herved at have uden foregående skriftlig købekontrakt solgt og afhændet, ligesom jeg herved sælger, skøder, aldeles afhænder og overdrager til min søn Christen Poulsen, hovedparcellen af hartkorn ny Matr.no. 10a. 6 Skæpper, 3 Fjerdingskar og 1 Album med gammelskat 7 Rd 56 Sk fra den mig efter adkomstdokument som tinglæses samtidig med nærværende skøde tilhørende ejendom i Karup by og sogn som står for nyt hartkorn No 10 = 1 Tønde 3 Fjerdingskar og ½ Album med gammelskat 9 Rd 73 Sk med de på parcellen værende bygninger, avl og afgrøde, besætning, ud- og indbo, alt for den akkorderede købesum 200 Rd skriver to hundrede Rigsbankdaler samt på vilkår: at køberen fra dato af og fremdeles svarer alle af parcellen gående kongelige skatter, afgifter samt andre byrder af hvad navn nævnes kan: at køberen og efterkommende ejere forpligtes til i enhver navnlig henseende at holde sig den af ham til mig dags dato udstedte aftægtskontrakt efterrettelig.

Og da køberen bemeldte min søn Christen Poulsen har berigtiget købesummen så tilskøder og overdrager jeg ham herved den ommeldte parcelejendom med de samme herligheder og rettigheder samt byrder og forpligtelser hvormed jeg selv har ejet samme fri for enhver krav og tiltale.

Til bekræftelse under min lavværges underskrift.

Skrevet på herredskontoret den 9. december 1853. Ane Christensdatter. Som lavværge: Christen Christensen

Til vitterlighed: Benzon Zimmermann

Til 1. januar 1854 er skatter og afgifter betalte. Viborg amtstue 23. februar 1859. Thorson

Læst den 3. marts 1854.

Anm: Poul Mikkelsens adkomst er tinglæst 12. oktober 1817 /:11-42:/. Ejendommen er behæftet med 100 Rd efter obligation af 21. marts 1831 /:16-169:/ og med 95 Rd 4 Mrk 5 Sk efter skifteekstrakt læst 24. december 1841 /:20-84:/. Enken Ane Christensdatter har derimod ikke tinglæst adkomst på den indbemeldte ejendom.

Haxthausen

BRANDTAKSATION
Karup sogn

16/1 1857.

En gård ejes og beboes af Christen Poulsen, forhen Christen Larsen Rabbis og som er forsikret under 18-3 for 400 Rd.

- a. Stuehuset i øst 7 fag $9\frac{1}{4}$ alen dyb, grundmuret, ege under- og fyr overtømmer, stråtag, 1 skorsten. Til beboelse med stue og kammer. Forsynet med loft, vinduer og døre.
Ansættes til 50 rd pr. fag = 350
- b. Det søndre hus 10 fag 8 alen dyb, taulmuret, fyr under- og ege overtømmer, stråtag. Til stald og fæhus.
Ansættes til 20 rd pr. fag = 200
- c. Det nordre hus 9 fag $7\frac{1}{4}$ alen dyb. Samme materialer. Stråtag. Til lade.
Ansættes til 15 rd pr. fag = 140 690

SKIFTE

År 1862 den 3. marts blev Lysgaard m.fl. herreders skifteret sat på herredskontoret af herredsfoged krigsassessor Herholdt i overværelse af undertegnede vidner, hvor da foretoges:

Skiftebrev beskrevet.

Boet efter Ane Marie Knudsdatter, husmand af Karup Christen Poulsens hustru, der døde den 25. november f.a.

Enkemanden mødte og idet han bemærkede, at han har hensiddet i uskiftet bo siden hans kone døde begærede han nu skifte foretaget til deling af boet mellem hans og med den afdødes fælleds børn, der er hendes eneste arvinger, hvilke han opgav således:

1. Knud Christensen, 9 år gl.
2. Ane Kristine Christensen, 7 år gl.

Som født værge for disse umyndige var mødt den afdødes broder husmand Christen Knudsen af Aulum.

Enkemanden opgav derefter boets samtlige ejendele at bestå af stedet matr.nr. 10a af Karup med bygninger, besætning, ind- og udbo, hvilken ejendom han efter fradrag af den derpå hvilende aftægt til hans moder, anslås til en værdi af 1400 rdl. Herpå skylder han imidlertid prioritetsgæld 100 rd og har han desuden en løs gæld af 300 rd.

Imod dette enkemandens opgivende erklærede værger intet at have at erindre, idet han finder den på boets ejendele satte værdi passende. Skifteforvalteren fandt heller intet med enkemandens opgivende at erindre, og efter at denne havde erklæret, at han frafalder et boet tillagt begravelses-omkostninger, blev dette opgjort således:

	Indtægt:	
Den på boets ejendele satte værdi		<u>1400 rd</u>
	Udgift:	
a. Den på boet hvilende prioritetsgæld		100 ”
b. Den på boet hvilende løse gæld		300 ”
c. Skifteomkostninger:		
1. Salær	14 rd 0 mrk 0 sk	
2. Beskrivelse og bekræftelse	1 ” 2 ” 2 ”	
3. Justitsfondet	3 ” 0 ” 7 ”	
4. 1/3 % heraf til statskassen	4 ” 4 ” 0 ”	
5. 20% heraf til statskassen	0 ” 5 ” 10 ”	
6. Stempelpapir til skiftebrev	6 ” 4 ” 0 ”	
7. Efter sportelreglement §152	<u>4 ” 0 ” 0 ”</u>	
		<u>34 rd 4 mrk 3 sk</u>
		434 rd 4 mrk 3 sk
	Som frataget indtægten	<u>1400 rd 0 mrk 0 sk</u>
		965 rd 1 mrk 13 sk
Heraf ejer enkemanden		<u>482 rd 3 mrk 14½ sk</u>
Hvorfra bliver at drage ½% efter forordn. af 8/2 1810 med		<u>2 rd 2 mrk 8 sk</u>
	Igen til deling	480 rd 1 mrk 6½ sk
Heraf arver:		
1. Enkemanden en fjerdedel med	120 rd 0 mrk 5 5/8 sk	
2. Sønnen Knud Christensen	180 rd 0 mrk 8 7/16 sk	
3. Ane Kirstine Christensen	<u>180 rd 0 mrk 8 7/16 sk</u>	
Som udgør delingssummen		<u>480 rd 1 mrk 6½ sk</u>

Imod denne opgørelse fandt værger og enkemanden intet at erindre. Sidstnævnte erklærede derefter at han ikke ser sig i stand til for tiden at udbetale de hans børn tillagte arvelodder men disse vil han forhøje til 225

rd til sønnen Knud Christensen og 215 rd til datteren Ane Kirstine Christensdatter, i alt 440 rd. Han bad derfor, at denne kapital må forblive indestående hos ham imod udlæg i samtlige boets ejendele. Da værgeren og skifteforvalteren ikke fandt noget med enkemandens pålidelighed at erindre, blev der for ovennævnte arv og gave 440 rd skriver fire hundrede og fyrretyve rigsdaler givet udlæg i samtlige boets ejendele, nemlig stedet matr.nr. 10a af Karup af hartkorn 6 skp 3 fdk 1 alb med bygninger, sæd, avl og afgrøde, besætning, ind og udbo, alt med prioritet næst efter de derpå hvilende fortiden, tinglæste forhæftelser.

Så længe børnene forbliver i hjemmet og der nyder opdragelse og underhold, bliver ingen renter at svare af arven og gave, men når det ophører eller børnene bliver 18 år gl. bliver den at forrente med 4% p.a. som erlægges i hvert års juni termin. Ligeledes skal når børnene bliver 18 gl eller når værgeren finder det fornødent, selve kapitalen kunne opsiges til udbetaling i en af årets terminer med et ½ års opsigelse. En ekstragt af dette skifte bliver at tinglæse på enkemandens bekostning.

Efter at enkemanden havde som afdrag på de beregnede skifteomkostninger erlagt et afdrag af 25 rd og vedtaget at betale resten inden 1. maj d.a., samt påtaget sig at selve skifteretten og de umyndige fri for ansvar og krav i anledning af en på boet hvilende gæld, blev boet ham ekstraderet til ejendom og fri rådighed. Det tilførte oplæst og ratihaberet. Boet sluttet.

Christen Poulsen

Christen Knudsen

Vidner: ??

Skifteretten hævet. Herholdt

SKIFTEEKSTRAKT

Skifteslutningen den 3. marts 1862 i boet efter husmand Christen Poulsens hustru af Karup, Ane Marie Knudsdatter.

Igen til deling 480 rd 1 mrk 12 sk

Personer:

Sønnen Knud Christensen

180 rd og 8 7/16 sk

Ane Kirstine Christensen

180 " 8 7/16 "

Imod samme opgørelse fandt værgeren og enkemanden intet at erindre. Sidstnævnte erklærede derefter, at han ikke ser sig i stand til fortiden at betale de hans børn tillagte arvelodder; men disse vil han forhøje til 225 rd til sønnen Knud Christensen og 215 rd til datteren Ane Kirstine Christensdatter, i alt 440 rd. Han androg derhos på, at denne kapital må forblive indestående hos ham imod udlæg i samtlige boets ejendele. Da værgeren og skifteforvalteren ikke fandt noget mod enkemandens pålidelighed at erindre, blev der for ovennævnte arv og gave 440 rd, skriver fire hundrede og fyrretyve rigsdaler, givet udlæg i samtlige boets ejendele, nemlig stedet matr.nr. 10a af Karup af hartkorn 6 skp 3 fdk 1 alb med bygninger, sæd, avl og afgrøde, besætning, ind- og udbo. Alt med prioritet næst efter de derpå hvilende for tiden tinglæste forhæftelser.

Så længe børnene forbliver i hjemmet og der nyder opdragelse og underhold, bliver ingen renter at svare af arven eller gaven, men når dette ophører, eller børnene bliver 18 år gamle, bliver den at forrente med 4% p.a. som erlægges i hvert års juni termin.

Ligeledes skal, når børnene bliver 18 år gamle eller når værgeren finder det fornødent, selve kapitalens summer opsiges til udbetaling i et af årets terminer med ½ års opsigelse.

En ekstrakt af dette skifte bliver at tinglæse på enkemandens bekostning. Efter at enkemanden havde, som afdrag på de beregnede skifteomkostninger, erlagt et afdrag af 25 rd og vedtaget at betale resten inden 1. maj d.a. samt påtaget sig at holde skifteretten og de umyndige fri for ansvar og krav i anledning af al på boet hvilende gæld, blev boet ham optraderet til ejendom og fri rådighed. Boet sluttet.

Ekstraktudskriftens rigtighed bekræftes. Herholdt

Læst den 7. marts 1862 /:27-76:/

Kilde: Lysgård og Hids herreds skøde- og panteprotokol: (B47-SP30 fol. 76)

AFTÆGTSKONTRAKT

Undertegnede husejer Visti Andersen af Karup der ved skøde af d.d. er bleven ejer af ejendommen Matr.nr. 10a af Karup by og sogn af Hartkorn 6 Skæpper, 3 Fjerdingkar og 1 Album, forpligter herved mig og efterfølgende ejer af denne ejendom til uden noget vederlag at svare min svigerfader Christen Poulsen sammesteds, så længe han lever følgende aftægt:

1.

Til brug for min fader indrettes i de 3 fag af stuehusets søndre ende en forsvarlig aftægtsbolig, der forsynes med fornødent loft, vinduer og døre og gulv m.v. alt efter aftægtsmandens nærmere anvisning og forlangende. Denne bolig bliver af aftægtsyderen at vedligeholde, såvel ud- som indvendig i god og forsvarlig stand. Loftrummet over aftægtsboligen forbeholdes aftægtsmanden.

Til afbenyttelse som have overlades aftægtsmanden et stykke jord på 1000 kvadratalen, et tusinde kvadratalen vest for aftægtsboligen. Haven indhegnes samt gødes og dyrkes af aftægtsyderen efter aftægtsmandens anvisning og forlangende.

2.

Til livets ophold leverer aftægtsyderen årlig: 4 tønner rug, 6 skæpper byg, 2 skæpper bygmalt, 1 tønne boghvede, 4 tønner kartofler, 4 lispund flæsk af forbøsten (boven af et svin), saltet og røget, 3 pund ister, 8 pund smør, 1 lispund ost, 4 pund puddersukker, 1 pund the, 1 pund humle, ½ skæppe groft salt, ½ skæppe fint salt, 4 pund grøn sæbe, samt 12 snese æg.

Kornpræstationerne leveres med halvdelen hver 1. maj og den anden halvdel hver 1. november. Kartofflerne leveres hver 1. november. Flæsk, ister, puddersukker, the, humle, salt og sæbe leveres til hvert års jul. Smør, ost med en fjerdedel hver 1. januar, 1. april, 1. juli og 1. oktober. Æggene leveres med en snese hver måned, den 1. i måneden. Samtlige præstationer leveres frit indbragt i aftægtsboligen og i gode sunde og forsvarlige varer, stedse med en præstation forud.

Endvidere leveres der aftægtsmanden, daglig, fra 1. maj til 1. november 4 potter og fra 1. november til 1. maj 2 potter nymalket mælk.

Aftægtsyderen er derhos pligtig at græsse, fodre og passe 4 får året rundt og deres yngel indtil hvert års Mortensdag. Fårene græsses og fodres som aftægtsyderens egne. Af ildebrændsel leveres aftægtsmanden årlig i rette bjergningstid 8 læs Hedetørv á 8 snese pr. læs og 12 læs skudtørv á 30 snese pr. læs samt 2 traver pluklyng. Tørvene, der skal være af forsvarlig størrelse, bliver af aftægtsyderen frit at hjemkøre og indsætte i aftægtsmandens Tørvehus.

I kontante penge betales aftægtsmanden årlig 10 kroner, der betales med halvdelen hver 1. maj og den anden halvdel hver 1. november.

3.

Aftægtskornet skal aftægtsyderen på forlangende besørge til og fra mølle, ligesom han også er pligtig til, når forlanges at besørge aftægtsmandens brygning, bagning og vask. Til stedets vandsted har aftægtsnyderen fri og uhindret adgang.

4.

Aftægtsyderen er pligtig til, om aftægtsmanden måtte forlange sådant at betale denne til løn til en pige 40 kr., der erlægges med halvdelen hver 1. november og halvdelen 1. maj. Hvis aftægtsmanden ikke holder nogen pige, skal han i sygdomstilfælde og alderdomssvaghed have god behørig pleje og opvartning af aftægtsyderen.

5.

Aftægtsyderen er der hos pligtig at hente og hjemføre bæst og læge til aftægtsmanden, når denne forlanger det, samt pligtig at betale lægehonorar og medicin, ligesom han endelig efter aftægtsmandens død er pligtig at bekoste og besørge dennes hæderlige og anstændige begravelse efter egnens skik og brug; imod af aftægtsyderen som vederlag her for erholder samtlige løsøre- effekter, som aftægtsmanden måtte efterlade sig, herunder ikke rede penge eller udestående fordringer.

6.

Skulle aftægtsmanden foretrække at nyde sin aftægt andetsteds end i aftægtsboligen, er han dertil berettiget, og ville de betingede præstationer, ligefuldt være at levere ham frit tilbragte indenfor en afstand af 3 mil fra aftægtsboligen. Dog bliver der i så fald i stedet for husrum, have, ildebrændsel, opvartning, pleje og pasning, læge og medicin samt mælk og fårenes græsning at erlægge et årligt vederlag af 75 kroner, der udbetales med halvdelen hver 1. maj og 1. november. Ønskes aftægtsmanden senere at flytte tilbage, står sådant ham frit for til enhver af de sædvanlige flyttetider efter et halvt års forudgivet varsel og træder kontrakten da atter i kraft i alle dens bestemmelser.

Til sikkerhed for prompte og skadesløs opfyldelse af denne kontrakt pantsætter jeg herved med 1. prioritets panteret den oven fornævnte ejendom i Karup med bygninger, besætning, inventarium og avlsredskaber, samt gødningen og fourage og i ildsvådes tilfælde pantets assurancesummer.

Retsanmærkning om kontrakt læst 20. februar 1852 om afbenyttelse af vand frafaldes.

For det stemplede papir og gebyrberegningens skyld ansættes derefter denne kontrakt betingede,

tillige aftægtsydelse til 200 kr., der for 5 år andrager

1.000 kr.

Boligens indretning anslås til

100 kr

1.100 kr.

Til bekræftelse med min underskrift vidnesfast.

Skrevet i Kjellerup den 1. november 1878.

Til vitterlighed: I.S.Møller Th. Andersen

Læst den 6. december 1878. Herholdt

Kilde: Lysgård m.fl. herreders skøde- og panteprotokol (B47-SP40 fol. 423)

SKIFTE

Året 1892 den 7. november mødte sognefoged for Karup sogn med underskrevne vidner for ifølge herredskontorets ordre af 2. november det år at registrere dødsboet efter aftægtsmand Christen Poulsen af Karup.

Registrering foretoges som følger:

1 sæt gangklæder	20 kr	00 øre
1 sæt do	8 "	00 "
2 kasketter	2 "	00 "
1 skab	8 "	00 "
1 sæt sengeklæder	20 "	00 "
1 par støvler		50 "
4 tørklæder	3 "	00 "
2 skjorter	4 "	00 "
2 par strømper	1 "	00 "
1 hængeskab	1 "	00 "
	<u>67 kr</u>	<u>50 øre</u>

Begravelsesomkostninger ansloges til en sum af 80 kr.

Da der i øvrigt intet fandtes dødsboet tilhørende, sluttedes dermed registreringer.
P.C.Nielsen, sognefoged.

Vidner: Christen Jacobsen   Visti Vistisen

Vi erklærer herved under eds tilbud at have vurderet boets ejendele efter bedste skøn og overbevisning.

Visti Vistisen   Christen Jacobsen

Visti Andersen 1878 -

Personoplysningerne findes under ejendom 13.

I 1878 købte Visti Andersen ejendom 10 af sin svigerfader Christen Poulsen.. Han drev gården indtil 1889, så købte han ejendom 13 og lagde de to ejendommen sammen. Det ser ud til, at han er flyttet over på ejendom 13. Nogle af bygningerne på ejendom 10 har han så sikkert flyttet over på ejendom 13, og nogle kan han have lejet ud. I 1904 oplyste N.B.Troelsen i Viborg Stiftstidende, at han havde nedsat sig som tømrer og snedker i Visti Andersens ejendom.

Ejendommen Nygaard, der startede i 1913 kan være opstået omkring den tidligere ejendom 10.

SKØDE

Underskrevne husmand Christen Poulsen af Karup tilstår herved at have solgt og afhændet, ligesom jeg herved skøder og aldeles overdrager til min svigersøn Visti Andersen den mig tilhørende ejendom Matr.nr. 10a af Karup af hartkorn 6 skp. 3 fdk og 1 alb. Med påstående bygninger, sæd, avl og afgrøde, bl.a. på vilkår:

at køberen respekterer kontrakt om afbenyttelse af vand læst 20. februar 1852.

at køberen udreder og tilsvare aftægt til mig efter kontrakt af dags dato, hvis præstationer for 5 år er ansatte til værdi 1100 kr.

Og da nu køberen har berigtiget købesummen så skal den ommeldte ejendom herefter tilhøre ham med de samme herligheder, rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed jeg selv har været ejer deraf, under hjemmelsansvar efter loven.

Med hensyn til stempelpapir og gebyrberegninger ansættes ejendommen uden hensyn til aftægten til værdi 2600 kroner.

Til bekræftelse med underskrift, p.t. Kjellerup den 1. november 1878. Christen Poulsen

Til vitterlighed: I.S.Møller Andersen

Læst den 6. december 1878. Herholdt

Matr.nr. 10e

Jens Andersen 1913 -

Jens Andersen blev født den 6. november 1892 og var søn af gårdmand Visti Andersen og hustru Kirstine Sørensen i Karup, ejendom 10 + 13.

Han blev gift den 28. december 1912 i Karup med pigen Ane Marie Nielsen Siig, der var datter af gårdmand Jens Nielsen Siig og hustru Ane Marie Vistisen af Karup, ejendom 12.

Jens Andersen køber i 1913 en parcel 10e af sin fader, Visti Andersen. På parcellen bygger han en ejendom og begynder at opdyrke jorden, der for hovedparten bestod af hede og kær. Jorden får han efterhånden opdyrket alt sammen og han får plantet en del læhegn og have. Til at begynde med er det meget fattigt, der var kun mulighed for at holde en ko, så han har sikkert haft arbejde ved siden af for at skaffe føden til familien. Efterhånden får han jorden i kultur, og han får besætningen forøget en hel del. *Se bilaget fra Vort sogn på en af de næste sider.*

Hvor længe han beholdt ejendommen ved vi ikke, men han havde den stadig omkring 1955.

Ane Marie døde den 24. januar 1970 og Jens Andersen den 22. september 1975 ifølge deres gravsten på Karup kirkegaard.

Børn af Jens Andersen og Ane Marie Nielsen Siig:

1. Anne Marie Kirstine Andersen, født 15. september 1911 i Karup.
2. Elly Andersen, født 30. november 1913 i Karup.
3. Gerda Andersen, født 29. november 1914. Død 10. marts 1915 (inden fremstilling i kirken).
4. Vagner Nygaard Andersen, født 28. januar 1916 i Karup.
5. Emma Betty Andersen, født 11. august 1917 i Karup.
6. Ida Nielsine Andersen, født 12. september 1919 i Karup.
7. Edith Mary Andersen, født 17. juli 1921 i Karup.
8. Otto Sigfred Andersen, født 2. maj 1923 i Karup.
9. Johannes Visti Andersen, født 10. oktober 1925 i Karup.
10. Jens Karl Andersen, født 26. februar 1928 i Karup.
11. Ernst Tage Andersen, født 15. december 1929 i Karup.
12. Inga Andersen, født 27. september 1931 i Karup.
13. Aage Robert Andersen, født 6. juni 1934 i Karup.

Ad 2. Elly Andersen, født 1913: Gift 6/11 1936 i Karup med ungarl og landmand Gunnar Arnvig Pedersen, født 6/9 1910 i Ollerup Kohave, Ollerup sogn, Svendborg amt, boende sammesteds. Søn af husmand Hans Pedersen og hustru Andrea Kristine Henriksen.

Aar 1931 d. 19 Juli har undertegnede Sognevurderingsmænd foretaget nedenstaaende Beskrivelse og Vurdering til Indtegnig i den almindelige Brandforsikring for Landbygninger af de paa Matr.-Nr. af Klarup Mark i Klarup Sogn Herred Viborg Amt

værende Bygninger m. v. Ejendommens Navn Tilhørende Tidligere Ejer var Julius Andersen

Bygningernes Litr. og Anvendelse	Eggs-længd.	Længd.	Bjælb.	Højde	Ydermurene er af	Tagbedækning.	Den indvendige Indretning og Benyttelse, Loft, Gulv, Udstyrelse, Skorstene m. v. Ved hver Bygning anføres, om Fundamenter, Kakkellovne, Komfur o. l. er medregnede i Forsikringen, og da med hvilke Beløb, angivet for Fundamenter for sig, for Kakkellovne for sig osv., eller om de er undtagne fra Forsikringen. (Hvor Bygningen har flere Etager, hel eller delvis Kælder, maa Vurderingen og Beskrivelsen ske pr. Etage, saaledes at der sættes et bestemt Beløb for Kælder, 1. 2. Etage, Tagetage osv.)	Alder	Værdi	Værdi	Begæres
									som Nybygning.	til Forsikring.	forsikret for
									Kr.	Kr.	Kr.
a Køkken	10	8.4			Jernsten	Skifer	Judekøkken til Bryggers. Sæmme. 2 kv. Fryse. 3 Kasser. 1 Kaffek. 1 gæstet Loft. Brændeovn. 2 Sprokker af træde. Værdi: 84 m. 2 a 48 kr.			4.032	
b. Stald.	8.4	8.4			Jernsten	Skifer	Judekøkken til Stald i Sæmme. 2 kv. Læder. 2 Sprokker. 1 kv. Træ. 1 kv. Skifer. 5 kv. Træ til Kloer og 2 kv. Træ til Kloer. 1 kv. Træ til Kloer. 1 kv. Træ til Kloer. 1 kv. Træ til Kloer. Værdi: 71 m. 2 a 28 kr.			1.985	
c Lade	7.7	8.4			Jernsten	Skifer	Judekøkken til Lade med Træ. 1 kv. Træ. 1 kv. Træ. 1 kv. Træ. 1 kv. Træ. 1 kv. Træ. Værdi: 65 m. 2 a 20 kr.			1.300	
d. Køkken					Brænde	Papp	Bygget som Halvlag. Jord. 1 kv. Træ. 1 kv. Træ. Værdi: 180			180	
									7.500		

Bygningernes Litr. og Anvendelse	Bredde m.	Længde m.	Dybde m.	Højde m.	Ydermurene er af	Tagbedækning	Den indvendige Indretning og Benyttelse, Loft, Gulv, Udstyrelse, Skorstene m. v. Ved hver Bygning anføres, om Fundamenter, Kalkelovne, Komfur o. l. er medregnede i Forsikringen, og da med hvilke Beløb, angivet for Fundamenter for sig, for Kalkelovne for sig osv., eller om de er undtagne fra Forsikringen. (Hvor Bygningen har flere Etager, hel eller delvis Kældere, maa Vurderingen og Beskrivelsen ske pr. Etage, saaledes at der sættes et bestemt Beløb for Kælder, 1., 2. Etage, Tagetage osv.)	Alder	Værdi	Værdi	Begæres
									som Nybygning.	til Forsikring.	forsikret for
									Kr.	Kr.	Kr.
							Ovenfor			7.500	7.500

Den samlede Forsikringssum bliver saaledes ... 7.500

Med Hensyn til Skorstene, Bageovne, Ildsteder, Motorer eller lign. bemærkes særlig:

Hvilken Belysning benyttes i Ejendommen? (Hvis elektrisk Lys, bedes oplyst, hvem der har installeret det og hvornaar?)

Findes der Lynafledere og hvor?

Efter Netsystem?

Efter Stangsystem?

Hvem har udført Installationen og naar?

Findes der Petroleum- eller Benzinmotorer, Foderkokekedler eller lignende, i hvilken Bygning og hvorledes er de installerede?

Stedets tidligere Forsikring for 10.000 Kr. under Fors.-Nr. 80 udgaar

Nærmeste Nabosted er { uforsikret / Fors.-Nr. .... tilhørende ..... med ..... Tag, og dette ligger ..... m fra Litr. ....

Der drives følgende Næringsbrug i Ejendommen:

Denne Forretning har vi foretaget paa Tro og Love.

Thuid Jensen
Formand.

Martinus Hvid
Vurderingsmand.

Jens Andersen
Rekvirent.

Mottaget for Vurderingen Kr. Ø.

Formand.

Grundrids med Afstand mellem Bygningerne og Oplysning om Brandmure. Ogsaa mulig uforsikrede Bygninger med Afstande maa angives.

